ادامه از صفحه ۱۲

میلاد جلیل‌زاده
روزنامه‌نگار

طی روزهای اخیر صدور پروانه ساخت برای یک فیلم‌اولی بسیار جنجال به پا کرد. این فیلم‌اولی محمدامین کریم‌پور، یکی از اینفلوئنسرهای مجازی و طبق تعبیر مشهور در این روزها، یک شاخ اینستاگرامی است. این شاخ اینستاگرامی حالا پروانه ساخت فیلم سینمایی گرفته و نامش در کتاب گارگردانان سینمای ایران، درکنار کهکشانی از اسامی درخشان، از عباس کیارستمی تا رسول ملاقلی‌پور و ابراهیم حاتمی‌کیا و از بهرام بیضایی تا اصغر فرهادی و حمید نعمت‌الله، قرار می‌گیرد.بحث درمورد این فیلم مجازی که حالا می‌خواهد کار گارگردان شود، موضوعات دیگری را هم پیش خواهد کشید که عمدتا به اینستاگرام مربوط می‌شوند. شاید طرح این مباحث مجال و مقال جداگانه‌ای بطلبد، اما در اینجا باید هرچند گذرا، قبل از بحث صدور پروانه ساخت فیلم سینمایی توسط وزارت ارشاد، به این پرسش اشاره کرد که چرا افرادی مثل او با ادعاهای خیلی سطح پایین در فضای مجازی، بیشترین دنبال‌کننده‌ها را دارند؟ در سال‌های اخیر کلیپ‌های هزل اینستاگرامی با کمترین کیفیت ممکن، به‌واقع بسیار بیشتر از آنچه قابلیت واقعی‌شان باشد موردتوجه قرار گرفته‌اند! اما به راستی کدام خلأ باعث می‌شود تا این حد به چنین کلیپ‌هایی توجه شود؟ احتمالا این جای خالی طنز اینمی در تلویزیون ایران است که به مبتذل‌ترین شکل ممکن در اینستاگرام پر می‌شود. اگر خوب بگردیم، نهایتا به این نکته خواهیم رسید که کمی‌کاری‌ها یا رفتارهای غلط در سینما و تلویزیون ایران بخش عمده‌ای از اسباب ایجاد وضع موجود را فراهم کرده‌اند و حالا چیزی که معلول این کم‌کاری‌ها و خطاها بوده و خودش می‌تواند علت فجایع فرهنگی هولناک‌تر از این، در آینده باشد، در موردی مثل محمدامین کریم‌پور نمادی برای یک اعتراض فراگیر و فروخفته قدیمی می‌شود.چنین اتفاقی هنگامی‌طور که توقع می‌رفت، حجم گسترده‌ای از واکنش‌های منفی را در فضای اجتماعی و رسانه‌ای ایران برانگیخت. دفاع تمام‌قد بهمن حیثی، مدیرکل نظارت بر تولید فیلم و عضو شورای پروانه ساخت، از تصمیم صدور مجوز کارگردانی سینما برای یک شاخ مجازی، به‌طور سراسرناشرو و مستقیم‌تر مشخص کرد که مسئول ایجاد چنین وضعی کدام نهاد و چه کسانی هستند. یک روز از اظهارنظر حیثی نگذشته بود که محمدمهدی طباطبایی‌نژاد، معاون ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی و رئیس شورای عالی اکران هم از این تصمیم دفاع کرد و گفت که پروانه ساخت محمدامین کریم‌پور، با اکثریت قاطع را در شورای پروانه ساخت صادر شده است.

سینما، نخواب!

در ابتدای همین هفته روزنامه «فرهیختگان» پرونده‌ای درباره بیکاری عوامل سینما بر اثر شیوع کرونا و آسیب‌های مالی ناشی از آن منتشر کرد. در این پرونده به وضع عوامل پشت‌صحنه سینما پرداخته شد، نه چهره‌های مشهورتر. کسانی که در نشست خبری فیلم‌ها جلوی خبرنگاران نمی‌نشینند و معمولا رسانه‌ای با آنها گفت‌وگو نمی‌کند. حالا عمده آسیب‌های مالی ناشی از کرونا هم متوجه همین گروه شده است. در مصاحبه‌های این پرونده مشخص شد که کار تولید در این ایام چندان متوقف نشده اما بیکاری عوامل سینما و مشکلات مالی‌شان بی‌پارامجاست. یک دستیار کارگردان با سابقه اما جوان سینمای ایران، در گفت‌وگوی منتشرنشده‌اش در همین پرونده می‌گفت اخیرا کار را به عوامل غیرحرفه‌ای خارج از صنوف سینمایی می‌سپارند و استدلال می‌کرد وقتی کیفیت فنی در سینمای ایران اهمیتش را از دست داده باشد، حامیان مالی پروژه‌ها به‌راحتی می‌توانند کار را به افراد غیرحرفه‌ای، حتی مثلا آشپزان و بستگان‌شان بسپارند؛ چون خروجی کار به لحاظ کیفی هرچه باشد، کسی قرار نیست به جایی جواب پس بدهد. این دستیار کارگردان گفت که اتفاقا در ایام کرونا صدور پروانه ساخت فیلم‌های سینمایی بیشتر شده است. دانش اقباشاوی که رئیس انجمن دستیاران کارگردان در خانه سینماست، در یکی دیگر از گفت‌وگوهای این پرونده صراحتا می‌گفت دولت قصد دارد به هر ترتیب نگذارد دور سینمای ایران متوقف شود و از برخود دستگاه اجرایی با پاندمی وبروس کرونا استقبال می‌کند.

می‌شود نتیجه گرفت حالا که کرونا آمده و خیلی از حرفه‌ای‌های سینما علاقه‌ای به کلیدزدن پروژه‌های سینمایی و به خطر انداختن جان عوامل ندارند، وزارت ارشاد برای نخوابیدن روند تولید در سینمای ایران و عادی نگه‌داشتن وضعیت، خیلی راحت‌تر به کسانی پروانه ساخت می‌دهد که در شرایط عادی ممکن بود به سدهای مختلفی دراین خصوص برخوردند. یک روز بعد از جنجال‌های اعطای پروانه ساخت برای محمدامین کریم‌پور بود که محمدرضا لطفی، منتقد و کارگردان سینما، راجع به شورای پروانه ساخت و فعالیت‌هایش در دوران کرونا نوشت: «در جلسه قبل تر (شورای پروانه ساخت) ۶ پروانه ساخت و در جلسه آخر هشت پروانه ساخت فیلم صادر شده است. رقمی که هرگز در روزهای عادی هم به این تعداد نمی‌رسید و بارها جلسات شورا به دلایل مختلف تشکیل نمی‌شد. اما حالا چه اتفاقی افتاده است؟ غیر از این است که همه خوب می‌دانیم تعداد زیادی از این پروانه‌های صادرشده در شرایط فعلی به مرحله تولید نمی‌رسند؟ غیر از این است که می‌خواهیم تظاهر به زنده بودن سینما و چرخش پرشور چرخ سینما کنیم و همه‌چیز را عادی جلوه دهیم؟ واقع‌بینانه نگاه کنیم. کمتر از یک ماه دیگر محرم است و بعدتر هم فصل سرد سال که مسئولان بهداشتی مدام هشدار تشدید بیماری کرونا در آن روزها را می‌دهند، پس عملا اکران ۹۹ تمام شده است و تازه وضعیت اکران بهار سال آینده هم چندان روشن نیست. هیچ فکر کرده‌ایم که این حجم از تولیدات سال گذشته و حتی فیلم‌های جامانده از سال‌های قبل تر و این فیلم‌هایی که دشتی‌ها و هشت‌تا پروانه ساخت‌هایش صادر می‌شود، کجا، کی و چطور قرار است اکران بشود؟» لطفی در پایان این متن نوشت: «ظاهرا دوستان با علم به احتمال بالای ۹۰ درصد برگزارنشدن جشنواره فجر ۳۹، عملا از حالا ماموریت خود را تمام‌شده می‌دانند و موضوع حجم فیلم‌های اکران نشده را هم معضل گروه بعدی قلمداد می‌کنند. پس بدین‌شکل تنها می‌خواهند بگویند که سینما برشور و نشاط و زنده است.» اظهارنظر عوامل مختلف سینما درباره نوع برخود سازمان سینمایی با پدیده کرونا، در تمام موارد تقریبا به یک نتیجه‌گیری می‌رسد. اما این حاتم‌بخشی‌ها در مورد پروانه ساخت، منجر به این نشده که مشکلات مالی عوامل سینما برطرف شود. آن دسته از عوامل غیرحرفه‌ای فیلم‌ها که سهیل برخورداری، دستیار کارگردان، می‌گفت وارد پروژه‌های اجرایی شده‌اند تا دیروز در حد دستیاران شاخه‌های مختلف بودند؛ یعنی دستیار گریم، دستیار صدا، دستیار تصویربردار و... اما حالا این خبر که صندلی کارگردانی هم به یک اینفلوئنسر داده می‌شود، رسما به وضعیت موجود سینمای ایران چهره‌ای آخرالزمانی می‌دهد. پیش از این مشاهده شده بود که بعضی از سلبریتی‌ها کتاب شعر یا داستان منتشر می‌کنند و همین‌ها هم واکنش‌های منفی بسیاری را برانگیخته بود. عنوان شاعر، نویسنده و فیلمساز؛ چیزهایی نیستند که جامعه ما دم‌دستی شدن‌شان را به راحتی بپذیرد و آن دست از نظریه‌های رادیکال فردگرایانه که آزادی عمل مطلق را در هر زمینه‌ای حق همه می‌داند، نتوانستند جامعه را قانع کنند که یک سلبریتی کتاب شعری بسیار ضعیف منتشر کند و انتظام و سلسله‌مراتب بازار ادب را به هم بریزد؛ همان‌طور که درباره عنوان کارگردانی سینما هم چنین چیزی از فیلتر افکار عمومی ایران عبور نخواهد کرد.

داغ بردل نشسته!

شاید تصور بشود که کمک جمعیت انبوه کسانی که دنبال‌کننده این سلبریتی‌ها و شاخ‌های مجازی هستند، می‌شود در جهت ایجاد مشروعیت اجتماعی برای این افراد تلاش کند اما قابل کتمان نیست که تعداد مخالفان این وضعیت در جامعه ما می‌تواند بسیار بیشتر از این دنبال‌کننده‌های سرگرمی‌جو باشد؛ چنان که آخرین آمارها نشان می‌دهد تا ۳۰ سال به ایرانی، اصالتا سینماگرام ندارند. به‌علاوه، از دیرباز این دغدغه وجود داشته که نباید اجازه داده شود هر فرهنگی اجتماع سره‌ترو نشود. اینکه تعیین کننده سبک زندگی و لیدرهای فرهنگی کدام گروه از جامعه باشند، نکته مهمی است. بدیهی است اگر انجذاب سراسر و چنین جایگاهی هستند، نه شیفتگان شاخ‌های مجازی. صدور پروانه ساخت سینمایی برای محمدامین کریم‌پور خبر شوک‌کننده‌ای بود که به شکلی برزگ، تمام داغ‌های گذشته را دوباره زنده کرد و به‌علاوه، توانست به نمادی از نتیجه نهچ دو مدیریت دولتی در سینما طی سال‌های اخیر تبدیل شود. اینکه برای رشته‌نمایی از وضعیت سینما، پرونده ساخت تا این حد راحت و به هرکسی که از راه رسید اعطا شود، اینکه کیفیت هنری و فنی کارها تا چه حد در نظر مدیران دولتی کم اهمیت است و صرفا به کمیت و پرکردن بیلان‌ها فکر می‌شود، اینکه دولت نه‌تنها به وظیفه‌اش در درخصوص زیرساخت‌های فرهنگی، یعنی کنسرو و تربیت اُسستاد‌ها توجه کافی نشان نمی‌دهد، بلکه اجازه داده از فضای کلی تولید در سینمای ایران خریدنی شود، همه مسائلی هستند که در مورد محمدامین کریم‌پور در بالاترین درجه نمود پیدا کردند و باعث شدند او به مجسمه وضع موجود در وسط میدان اعتراض‌ها تبدیل شود. صدور این پروانه ساخت، گذشته از همه بحث‌های دیگر، دلخوری‌های قدیمی خیلی از علاقه‌مندان به فیلمسازی در سینمای ایران را هم تازه کرد. سال‌های سال است عنوان می‌شود دیگر معیارها برای ورود به سینمای ایران شایسته‌سالارانه نیست و همین قدری به ساختار فیلمسازی کشور آسیب زده که در دوره‌های بعد می‌رود. اینکه یک نفر نتواند با پول عنوان کارگردانی در سینمای ایران را بخرد، به کل حیثیت چنین عنوانی صدمه می‌زند؛ اما مهم‌تر از آن، اینکه کسی بدون پول، هرقدر هم با استعداد و حتی نابغه، نتواند این عنوان را کسب کند، دیگر یک فاجعه تمام‌عیار است.

مجوز کارگردانی به یک اینفلوئنسر بحث‌ها درباره سیاست کلان سینمای ایران را داغ کرد
حاکمیت پول بر سواد و رشد عقلانی افراد پیروز شده است؟

کارگردانی سینما با پول؟

شرایط دریافت پروانه ساخت برای فیلم‌های اول

۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۴ بود که وزارت ارشاد بیانیه‌ای داد و شرایط دریافت پروانه ساخت فیلم‌های اول را چنین بیان کرد: «طبق مصوبه شانزدهم اردیبهشت ۹۴ شورای صدور پروانه ساخت سازمان سینمایی در سال جاری، به‌منظور تسهیل در امور متقاضیان، بررسی صلاحیت کارگردانان اول در دومرحله انجام می‌گیرد.

در مرحله اول، فیلمسازان متقاضی می‌توانند درخواست خود را همراه با مدارک مربوطه، شخصا به دبیرخانه شورای پروانه‌ساخت ارائه کنند.

تایید صلاحیت کارگردانی برای کارگردانان اول، با کسب حداقل ۶۰ امتیاز، براساس جدول زیر صورت می‌گیرد:

نمونه کار ۵۰ امتیاز؛ تحصیلات سینمایی و مرتبط ۱۰ امتیاز، دستیار کارگردانی سینمایی ۱۵ امتیاز، جوایز و حضور در جشنواره‌ها ۱۰ امتیاز؛ دیگر فعالیت‌های فرهنگی و هنری در سینما تا ۱۵ امتیاز.

در مرحله دوم، پس از تایید صلاحیت کارگردانی فیلم اول، تهیه کنندگان حرفه‌ای متقاضی تولید اثر با کارگردانان اول، حداکثر سه ماه پس از صدور مجوز کارگردانی می‌توانند درخواست خود را به دبیرخانه شورای پروانه‌ساخت ارسال کنند. کارگردانان اول باید از اتاق حداقل سه‌نمونه کار و سوابق مندرج در جدول ارزیابی، می‌توانند متقاضی صدور مجوز کارگردانی شوند.

شروط نمونه کارهای ارائه‌شده:

الف) دربین نمونه آثار ارائه‌شده، حداقل یک فیلم نمایشی، با مدت زمان حداقل ۶۰ دقیقه الزامی است.

ب) ارائه شناسنامه کامل فیلم اعم از: سال تولید، مدت زمان فیلم، سرمایه‌گذار، عوامل تولید و...

ج) متقاضیان تهیه کنندگی اول نمی‌توانند تهیه کننده کارگردانان اول باشند.

د) تقاضای صدور پروانه تهیه کنندگی اول، پس از صدور پروانه نمایش و ارزیابی آن توسط شورای پروانه‌ساخت، قابل بررسی است.»

واضح است که کریم‌پور نه دستیار کارگردان بوده، نه جوایز سینمایی برده و در جشنواره‌ها حضور داشته و نه دیگر فعالیت‌های فرهنگی و هنری در سینما را در کارنامه دارد. بااین حال او ۶۰ امتیاز برای پروانه‌ساخت فیلم اول لازم دارد، یعنی امتیاز نمونه کار (۵۰ امتیاز) و امتیاز مدرک تحصیلی (۱۰ امتیاز) را کاملا احتیاج دارد.

حالا نه امکان راستی‌آزمایی درباره نمونه کارهای او و برای متقاضیان وجود دارد و نه کسی جز اعضای شورای پروانه‌ساخت امکان این را داشته که مدرک تحصیلی‌اش را بررسی کند. حتی اگر این موارد هم مانع قانونی نداشته باشند، مسئله اصلی اینجاست که شأن فعالیت سینمایی تا این حد پایین آمده و وزارت ارشاد آن از صیانت لازم را فراهم کرده است. در حال حاضر می‌شود پرسید که حاصیت و کارکرد پروانه ساخت چیست که حتی کسی مثل کریم‌پور می‌تواند راحت آن را دریافت کند؟ این در حالی است که افراد با استعداد اما بی‌بهره از امکانات مالی، امکان ساخت فیلم سینمایی را ندارند. در یکی از بندهای قانون اخذ پروانه‌ساخت آمده که متقاضیان تهیه کنندگی اول نمی‌توانند تهیه کننده کارگردانان اول باشند و این می‌تواند راه را برای کاسبی تهیه کننده‌هایی هموار کند که از علاقه‌مندان به‌عنوان «کارگردانی» پول می‌گیرند و قبول می‌کنند مقدمات قانونی برای تولید کارشان را فراهم کنند. مدافعان و منتقدان وضع موجود تقریبا همگی می‌دانند مورد محمدامین کریم‌پور تنها به این جهت که حداعلای یک ضعف ساختاری عمده را نشان می‌دهد، تا این اندازه مورد توجه قرار گرفته و گرنه چنین اتفاقاتی پیش از این هم رخ داده‌اند. منوچهر هادی، کارگردان فیلم‌هایی مثل «من سالوادور نیستم» و «رحمان ۱۴۰۰»، که به‌دلیل ابتلا در نوروز ۱۳۹۸ آکران آن توفیق نداشت، از ورود کریم‌پور به‌ادوی کارگردانی استقبال کرد و درباره‌اش نوشت (اشتباهات نگارشی مربوط به نویسنده متن است و برای حفظ امانت در نقل‌قول، عینا منعکس می‌شوند): «محمدامین عزیز خیلی خوش‌اومدی به سینما. هیچ کس حق نداره به ورود تو معترض باشه؛ نه تو نه هیچ کس دیگه، چه فوتبالیست چه خواننده مدرک سینما دارد و سرمایه یک فیلم سینمایی رو تامین میکنه و تهیه کننده کارش خود نویسنده و کارگردان سینماست (جناب رضا کریمی) و در شورای پروانه‌ساختی که جناب فریدون جیرانی در کارش خود داره و ایشان روتایید میکنه کافی است و درنهایت کسی که به این مرحله میرسه در سینمای ایران باید بهش اسکار داد. ایشالله فیلم خوبی خواهد شد و تو هم فیلمساز خوبی. هر کمکی از من خواستی محمدامین عزیز در خدمتم.»

دفاع منوچهر هادی از کریم‌پور دسته‌بله جدیدی برای منتقدان او فراهم کرد چه اینکه آنها به سبک فیلمسازی هادی هم انتقاداتی جدی داشتند.

در پی واکنش‌های متعددی که به صدور پروانه ساخت فیلم سینمایی برای یک شاخ اینستاگرامی ایجاد شد، ما هم درباره این پروانه ساخت جنجالی، با مهدی نادری و حجت فائسزاده‌اصل گفت‌وگو کردیم. آنها نظری برخلاف منوچهر هادی دارند. مهدی نادری که در ۱۱ سال پیش با فیلم اولش «بدرود بغداد» بسیار درخشید و تا امروز اسکار هم پیش رفت، مدت‌ها نتوانست فیلم بسازد تا اینکه در سال ۱۳۹۷ «ساموایی در برلین» از او اکران شد. او حالا می‌گوید ساموایی در برلین فیلم شخصی خودش نبوده و شرایط او را مجبور کرده است که برای بقا در سینما، چنین کاری بسازد. اتفاقا چیزی که نادری را مجبور کرد از بدرود بغداد به‌دست ساموایی در برلین بیاید، همان وضعیت معیوب ساختاری در سینمای ایران است و همین وضعیت است که در صدور پروانه ساخت برای یک شاخ اینستاگرامی، به شدیدترین شکل ممکن نمادینه می‌شود و در کانون

مهدی نادری: سرمایه‌سالاری و توانایی لابی‌گری معیارهای امروز سینمای ایران برای ورود عوامل شده‌اند

مهم‌ترین مساله‌ای که درخصوص ورود افراد به سینمای ایران شاهد بودیم و هستیم، عدم شایسته‌سالاری در سینمای ایران است. مدیران سینمایی از یک جایی به بعد به دنبال برحجم کردن تولیدات سینما بودند و محصول چنین تفکری این شد که ما شاهد ورود افرادی هستیم که شاید فقط در حد روابط عمومی یک اثر باشند اما حالا کارگردان شده‌اند. این مورد اخیر که جنجال هم به پا شده، نتیجه چنین بی‌دقتی‌هایی در سینماست.

یک فیلمساز وقتی وارد عرصه سینما می‌شود، بیشتر به خود هنر سینما فکر می‌کند و شاید در برقراری ارتباط برای ایجاد زمینه حرف‌ها ضعف‌هایی داشته باشد که البته این ضعف محتوایی نیست و بیشتر ضعف‌های اجرایی است. دولت و نهادهای صنفی موظفند برای تولید فیلم اول و استعدادهای اول اقدام کنند. وقتی کانال‌های شناسایی و حمایت از استعدادهای اول در سینمای ایران فعال باشد، قطعا استعدادهایی همچون محمد کارت و سعید روستایی در سینما ظهور می‌کنند و موفق خواهند شد. اینهایی که گفتم بچه‌های استخوان خردکرده فیلم کوتاه هستند و محصول فعالیت مستمر و موفق در سینمای کوتاه. البته که سینما گر نیاز به کشف دارد اما باید بتواند خودش راهم ثابت کند. اینجاست که کارگردهایی مثل انجمن سینمای جوان، مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی و سازمان سینمایی مشخص می‌شود. اگرچه اینجا هم به‌خاطر سرمایه‌های محدودی که این سازمان‌ها دارند، ممکن است همان پولتیک سینمایی غالب شود و منابع به دست کسانی بیفتد که اهل لابی و پیگیری هستند و این وسط فیلمسازان جوان بااستعداد دیده نشوند اما این هم راه خودش را دارد. در اینجا سازمان‌هایی مثل انجمن سینمای جوان و مرکز گسترش می‌توانند از بین کسانی که فیلم اول و دوم خودشان را ساخته‌اند و ارتباط خوبی با جوان‌ترها دارند، کمک بگیرند. سازمان سینمایی می‌تواند از جریان فیلمسازان جوان سینمای ایران کمک بگیرد تا استعدادها را شناسایی و معرفی کند. ممکن است یک جوانی جمع گرینز و روابط عمومی بالایی نداشته باشد اما بتواند فیلمساز خوبی باشد. هربار که استثنایی اتفاق افتاده و فیلمساز توانسته خودش را معرفی کند، اتفاق مبارکی در فیلم‌اولی‌ها رخ داده است. شما نگاه کنید جشنواره فیلم کن برای مرور سینمای ایران یکی از مغفول‌ترین آثار سینمای ایران را نشان می‌دهد. «طرنج باد» یکی از مهم‌ترین آثار سینمای ایران است و محمدرضا اصلانی در ۲۸ سالگی این فیلم را ساخته اما این جای تعجب دارد که چرا این گونه سینمایی و چرا فیلمسازی مثل اصلانی هیچ‌گاه دیده نشد و فیلمسازی او ادامه پیدا نکرد. آقای اصلانی هنوز جوان است و در قریب‌به‌قریب فیلم‌هایش پختگی دارد. اصلانی شناخته‌شده‌ولی هیچ‌گاه حمایت نشد.

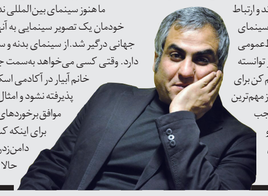

حجت قاسم‌زاده‌اصل: کریم‌پور اولین نفری نیست که با پول وارد سینمای ایران شد و آخرین نفر هم نخواهد بود

طوری گفته می‌شود و آنچنان شگفت‌زده به‌نظر می‌آیم که انگار اولین‌بار است چنین اتفاقی افتاده است. در این سینما کارگردانی داریم که تا اواخر دهه ۸۰ یونیک داشته، کارگردانی داریم آژانس حمل‌بار داشته و... بدون هیچ‌سابقه‌ای در دنیای سینما و تلویزیون یک‌باره وارد شدند و هنوز هم هستند. نکته اینجاست که معمولا پشت ورود چنین افرادی همیشه کسانی بوده‌اند که زنست فرفرند سینما؛ بودن و ادعده صنفی داشتن می‌گیرند. قضیه آقای محمدامین کریم‌پور همه ما را داخل وضعیت تناقض آمیز قرار داده است. از طرفی می‌گوییم همه باید بتوانند فیلم بسازند و اینکه شورایی بیاید به عدای پروانه ساخت بدهد و به بقیه ندهد، درست نیست و معنی ندارد، از طرف دیگر می‌بینیم که به‌اصطلاح واجبین مجوزی داده شده است. این یک پارادوکس اخلاقی است که داخل آن گیر افتاده‌ایم. از یک سو منتقد فیلترنشکی مثل پروانه‌ساخت هستیم و آن را یک نوع ممیزی می‌دانیم و از سوی دیگر گمان می‌کنیم که چنین مجوزی را گرفته، این حق‌شان نیست. نه فیلم‌ساختن آقای کریم‌پور باعث اعتلای سینمای ایران می‌شود، نه فیلم ساختنش باعث ابتذال و قهقرای این سینما خواهد شد. این تناقض سازمان سینمایی در برخورد با قضایاست که اینچنین بحرانی ایجاد می‌کند. ما دیده‌ایم که در سال‌های پیشین خیلی از همکاران سینمایی‌مان به‌خاطر فعالیت‌هایی بسیار کمتر از اینها که این آقا در اینستاگرام انجام داده، ممنوع‌الکار شده‌اند. اصلا منظورم این نیست که این کارها بد یا خوب است، با اکثریت قاطع کار نکند، شخصا مشکلی ندارم هرکسی هرطوری که‌ارحت است وآسیب به‌جامعه‌مدنی‌نزدمدل زیستی‌اش‌راانتخاب‌کند.(چه‌چیزی بهتر از آزادی کردار و افکار آدم‌ها) فقط برای جریانی وجود نیز تناقضاتی جوابی ندارم، بلکه بیشتر سوال دارم. آنچه می‌بینیم نتیجه برخورد کج‌ومعوج سازمان سینمایی با قضایاست. چندسال پیش فردی آمد و با پولی که مادرش داده بود فیلمی ساخت و رفت و البته دیگر در سینما باقی نماند و اثری از وجودش نیست، برای او هم یکی از خاطره‌اوندی‌ست‌وتاآخرعمرهم‌یادش‌خواهدماند.اگرتهیه‌کننده‌هادراروادرودی‌این‌بدنه‌عامل معیوب‌شدن‌بسیاری‌ازساختارهای‌سینمایی‌مابعضی‌ازتهیه‌کننده‌هایمان‌هستند.خیلی‌ازاین تهیه‌کننده‌های‌مطرح‌اکران‌اگه‌سالن‌پیدا‌کنند‌ومورد‌توجه‌باشند‌ساختارهای‌موجودهم هستند، در نظر بگیریم، اینها آن سدراه هرنوع تحولی در سینما شده‌اند، جوانانی که می‌خواهند کار اول‌شان‌راباسازندراهی‌می‌دهندبه‌سمت‌ساخت‌فیلم‌های‌کمدی،«ژانرکمدی‌راهمین‌تهیه‌کنندگان قدیمی انجام دادند» که کارگردانانی که مجبورند ساخت فیلم‌هایی شبیه‌کند که‌هیچ‌چیزی‌به‌ساختار‌سینمای ایران اضافه‌نکرد، اما‌تاریخ‌ابتذال‌راچاق‌تر‌وپرفوارتر‌کرد. چه‌خوش‌مان‌بیاید، چه‌بدمان‌بیاید‌این‌پول‌حرف‌اول

چیزی ندیده‌اند

محمود رایانی، حسین بلخاری، فریدون جیرانی و اکبر نبوی، کسانی هستند که از میان اعضای شورای پروانه ساخت با آنها تماس گرفتیم تا درباره این پروانه ساخت جنجالی صحبت کنند. آنها به‌طور علنی گفتند که مصاحبه در این خصوص برای اعضای شورای پروانه ساخت ممنوع شده است. حتی از طرف بعضی از آنها برخورد‌هایی شد و بسیار عصبی در قبال این پرسش صورت گرفت که نشان می‌داد چیزی به‌وجود آمده، آنها را به‌شدت کلافه کرده است. تنها کسی که غیر از بهمن حیثی در این باره صحبت کرد، محمدمهدی طباطبایی‌نژاد بود که در گفت‌وگویی گفته بود فارس قرار است به این پروانه ساخت با اکثریت قاطع آرا صادر شده است. این گفت‌وگو با این جمله طباطبایی‌نژاد درباره حواشی این اینفلوئنسر استاگرامی تمام می‌شود که می‌گوید: «من که چیزی ندیده‌ام.»

آقای کریم‌پور چگونه مجوز کارگردانی دریافت کرده‌است؟

همان‌طور که از امروز بقیه کارگردانان مجوز ساخت دریافت کرده‌اند.

یعنی تمام شرایط لازم را داشته؟

ایشان کارشناسی ارشد سینما دارد. چهار نمونه فیلم کوتاه به شورا ارائه داده است که هفت نفر از اعضای شورا به آن رای مثبت داده‌اند.

هفت نفر بوده‌اند؟ آقای نبوی گفتند مدتی است به شورا نمی‌آیند؛ درست است؟

آقای نبوی کلا یک جلسه به شورا آمده است. ببینید! یک کارگردان متقاضی دریافت مجوز از شورا شده است. شورا هم با اکثریت قاطع آرا، کار وی را قبول کرده است.

آیا حواشی مربوط به فعالیت کریم‌پور در اینستاگرام تاثیری در نظر شورا نداشته است؟

خودم دیشب فهمیدم او در اینستاگرام هم فعال است! من اطلاع نداشتم اصلا ایشان چه کسی است. من امروز صبح صفحه ایشان در اینستاگرام را دیدم چون اصولا ما به این مسائل کاری نداریم.

منظورتان این است استعلام درباره فرد وظیفه شورا نیست؛ بله؟

چنین وظیفه‌ای نداریم. اگر کسی مجرم باشد، حراست به ما اعلام می‌کند. او منع قانونی نداشته است.

آیا اکنان دارد این حواشی در نظر شورا تاثیر بگذارد؟

خیرا جرمی واقع نشده است.

به‌درحال برخی فیلمسازان حواشی خاصی دارند؛ یک نفر هم اهل رقص باشد؛ ایرادی ندارد؟!

شاید اینی که شما می‌گویید، تهمت باشد.

ویدئوهایش به‌وفور درفضای مجازی منتشر شده است؛ ندیده‌اید؟!

من که چیزی ندیده‌ام.

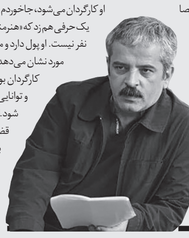

بررسی وضعیت کارگردان در سینمای ایران (بلند سینمایی)

سال سینمایی		کارگردان	
از	تا		کل
۱۳۰۹	۱۳۵۸	با یک فیلم	۱۲۱
		با دو فیلم	۴۱
		با سه فیلم	۲۷
		کل	۸۱۹
۱۳۵۹	۱۳۹۸	با یک فیلم	۳۵۴
		با دو فیلم	۱۴۵
		با سه فیلم	۶۹
		کل	۱۱۰۳
۱۳۰۹	۱۳۹۸	با یک فیلم	۴۷۵
		با دو فیلم	۱۸۶
		با سه فیلم	۹۶

برگرفته از پژوهش "مطالعات محتوایی سینمای ایران"

محمدامین کریم‌پور چون نتوانست فوتبالیست شود، سراغ کارهای نمایشی و هنری آمد، در مرداد‌ماه ۹۶ با همکاری عرفان علیرضایی، کارگردانی یکی دو نمایش را در سالن مجازی «شاخ مجازی» گفت، لیسانس رشته کریم‌پور در سال ۱۳۹۷ در فیلمی به نام «سرکوب» به کارگردانی کریم رجبی بازی کرد. فیلمی که در یک دوره‌ی غیرحرفه‌ای ساخته شد و اگر بتوان روی تئاتر آژاد، عنوان تئاتر را گذاشت، به آن هم می‌شود عنوان فیلم را داد. محمدامین کریم‌پور خارج از اینستاگرام فرد مطرحی نیست و فعالیت‌های چشمگیری، چه مثبت و چه منفی ندارد. او البته اخیرا بسیاری از پست‌های اینستاگرامی‌اش را حذف کرده و این می‌تواند با تصمیمش برای کارگردان شدن مرتبط باشد. کارهایی که کریم‌پور برای تبلیغ فروشگاه افق کوروش ساخته، از صفحه او حذف نشده‌اند و باید در ادامه مشخص شود که آیا سرمایه‌گذار فیلم او هم شرکت گلرنگ رسانه است و آیا پدرِ دیس سینمایی کوروش، فیلم محمدامین کریم‌پور را درصورت ساخته شدن، از رانت آکران بهره‌مند می‌کند یا نه.

به‌هرحال پس از انتشار خبر صدور این پروانه ساخت جنجالی، کریم‌پور پاسخگوی هیچ‌کدام از رسانه‌هایی که قصد داشتند با رویکرد انتقادی از او پرسشگری کنند، نبود و تنها با سایت سلام سینما که در جایگاه دوستانه‌ای مقابل او ایستاد، گفت‌وگو کرد. مجری سلام سینما در این مصاحبه تصویری از کریم‌پور می‌پرسد نظرش راجع به این واکنش‌های منفی برای مجوز کارگردانی او چیست، کریم‌پور پاسخ می‌دهد هنرمندها حرف مفت زیاد می‌زنند (قهقهه تمسخرآمیز خبرنگار و کریم‌پور به‌طور همزمان...) انتشار این مصاحبه که قبل و بعد از آن حمله توهین‌آمیز هم چیزی به جز لودگی‌های کریم‌پور و تشویق و تحسین‌های مجری سلام سینما نداشت، بر آتش خشم کسانی که منتقد این پروانه ساخت بودند، هیزم دوباره ریخت. اما همین حیثی، مدیرکل نظارت بر تولید فیلم و عضو شورای پروانه ساخت در دری

ادامه در صفحه ۱۳